

IZGLĪTĪBAS UN SATURA EKSAMINĀCIJAS CENTRS

**Pētījums par mazākumtautību etniskās identitātes
veicināšanu vispārizglītojošās iestādēs
6.klase**

2007

Saturs

Ievads	3
Pētījuma metodika	4
Pētījuma bāze	4
Joma „Valoda”	5
Joma „Māksla”	9
Joma „Tehnoloģiju un zinātņu pamati”	14
Joma „Cilvēks un sabiedrība”	18
Secinājumi un ieteikumi	23

levads

Pētījums par mazākumtautību etniskās identitātes veicināšanu vispārizglītojošajās izglītības iestādēs veikts, lai noskaidrotu kā tiek veicināta mazākumtautību kultūras un valodas apguve, pamatojoties uz pamatizglītības mācību priekšmetu standartu un vispārējās izglītības standarta prasībām, ņemot vērā starpkultūras izglītības aspektu.

Pētījuma gaitā vērtēti diagnosticējošā darba rezultāti 6.klasēm 4 jomās – „Valoda”, „Cilvēks un sabiedrība”, „Māksla” un „Tehnoloģiju un zinātņu pamati”.

Pētījuma izstrādes grupa:

Resija Zauere – Mg.hum.philol., Liepājas 8.vidusskolas Sociālās un nacionālās integrācijas centra vadītāja, Liepājas Pedagoģijas akadēmijas lektore, LPA doktorante.

Kristīne Ķipste - Liepājas 8.vidusskolas latviešu valodas skolotāja.

Irina Vasiļjeva - Liepājas 8.vidusskolas sociālo zinību skolotāja.

Aleksandra Prina - Liepājas 8.vidusskolas matemātikas skolotāja.

Anna Tomase - Liepājas 8.vidusskolas vizuālās mākslas skolotāja.

Jana Apena - Liepājas 8.vidusskolas psiholoģijas skolotāja.

Pētījuma gaitā darba grupa

1. izstrādāja pētījuma organizācijas detalizētu plānu,
2. izvēlējās pētījuma bāzi,
3. izstrādāja darba vērtēšanas kritērijus,
4. izvērtēja 2000 6.klašu skolēnu diagnosticējošos darbus,
5. aptaujāja audzēkņu vecākus, skolotājus, skolu administrāciju par etniskās identitātes veicinošiem pasākumiem skolās,
6. apstrādāja un analizēja pētījuma datus,
7. prezentēja pētījuma datus Izglītības satura un eksaminācijas centra rīkotajā seminārā.

Izvērtējot pētījuma rezultātus, ir izstrādāti priekšlikumi, kā veicināt etniskās identitātes apzināšanos vispārizglītojošās skolās.

Pētījuma metodika

Diagnosticējošais darbs 6.klasēm ir skolēna iespēja apliecināt un pierādīt savas zināšanas un prasmes konkrēto jomu ietvarā, kā arī parādīt savu izpratni par etnisko identitāti.

Tā kā Pamatizglītības mācību priekšmetu standartos ir norādīts, ka pamatizglītība ir tā izglītības pakāpe, kur notiek:

1. harmoniskas personības veidošanās un attīstība;
2. sagatavošanās tālākai vidējai un/vai profesionālajai izglītībai, vai profesionālajai darbībai, motivācijas un prasmju veidošanās mūžizglītībai;
3. sabiedriskajai un individuālajai dzīvei nepieciešamo zināšanu un prasmju pamatu apguve, vērtīborientācijas veidošanās, tad, nenoliedzami, pamatizglītībai ir būtiska nozīme skolēna turpmākajā izglītībā.

Visi iepriekšminētie aspekti tika ņemti vērā izstrādājot diagnosticējošo darbu un anketas.

Pētījuma bāze

Projekta dalībnieki izvirzīja vairākus uzdevumus:

1. izstrādāt diagnosticējošo darbu 6.klasēm,
2. veikt diagnosticējošā darba rezultātu apkopošanu,
3. izstrādāt anketu 6.klašu skolēniem, vecākiem, skolotājiem un administrācijas pārstāvjiem,
4. veikt skolotāju, vecāku, skolu administrācijas anketēšanu, anketas datu apstrādi.

Pētījumā iesaistījās 2000 6.klašu mazākumtautību skolēnu no Rīgas, Rēzeknes, Daugavpils un Liepājas.

1.tabula

Pilsēta	Skaitis
Rīga	500
Liepāja	500
Rēzekne	500
Daugavpils	500

Joma „Valoda”

Latvijā radīta valodas noturības normatīvā bāze, pastāv administratīvu, zinātnisku un pedagoģisku institūciju kopums, kas nodrošina latviešu valodas kā valsts valodas funkcionēšanu, latviešu valodas runātāju lingvistisko cilvēktiesību aizsardzību un latviešu valodas kā sabiedrības integrācijas valodas apguvi un lietošanu. Taču latviešu valoda nav vienīgā Latvijā runātā valoda. Nenoliedzami pastāv konkurence starp latviešu valodu un krievu valodu.

Valodas konkurences sociolingvistiskajiem aspektiem pašlaik tiek pievērsta uzmanība visās daudzvalodu jeb multilingvālajās valstīs, un tie ieņem svarīgu vietu arī Eiropas Savienības (ES) dokumentos, kas attiecas uz valodu politikas jautājumiem.

Te var minēt ES dokumentu „Jauna daudzvalodības pamatstratēģija” – pilns dokumenta nosaukums – „Eiropas Parlamenta rezolūcija par jaunu daudzvalodības pamatstratēģiju.” Šajā dokumentā ir divi atslēgas vārdi – daudzvalodība un kultūru daudzveidība.

Piemēram, I apakšpunkts – „Tā kā katra valoda ir vissvarīgākais līdzeklis, lai piekļūtu attiecīgajai kultūrai, un atšķirīgs veids, kā uztvert un aprakstīt realitāti, tāpēc valodām ir jānodrošina apstākļi to attīstībai.” Daudzvalodība, kā minēts dokumentā, neaprobežojas tikai ar dalībvalstu oficiālajām/ galvenajām valodām.

Skola ir vienīgā mūsu sabiedrības institūcija, kam tieši uzdots iepazīstināt jauniešus ar visiem sarunu tematiem: pasauli kā fizisku un bioloģisku sistēmu vērtību un uzskatu sistēmām, sabiedriskām, politiskām un ekonomiskām sistēmām, un skolotājiem ir jābūt pietiekami centīgiem, lai nodrošinātu to, ka nekādas attieksmes, uzskati vai paražas neliedz skolēniem piekļūšanu nepieciešamajām zināšanām.

Tātad „Pamatizglītības mācību priekšmetu standarti”. Kā zinām un kā arī norādīts šajā dokumentā, tad pamatizglītība ir tā izglītības pakāpe, kur notiek harmoniska personības veidošanās.

Pamatizglītības mācību priekšmetu standartos ir izdalītas četras jomas – „Valoda”, „Tehnoloģiju un zinātņu pamati”, „Cilvēks un sabiedrība”, „Māksla”.

Valodai ir būtiska nozīme skolēna intelektuālajā, emocionālajā un sociālajā attīstībā. Valoda ir domāšanas, saziņas instruments, pārdzīvojumu izteicējs.

Pētījuma sadaļā „Valoda” izvēlējamies latviešu valodu. Diagnosticējošā darba saturā iekļauti teksti, kuros runāts par dažādu tautu tradīcijām – īpaši to ļaužu tradīcijām, kas dzīvo Latvijā.

Par valodas lomu jau minēts iepriekš, tomēr vēlreiz vērts akcentēt būtiskākos jautājumus šajā sadaļā, kas izvirzīti „Pamatizglītības mācību standartos”.

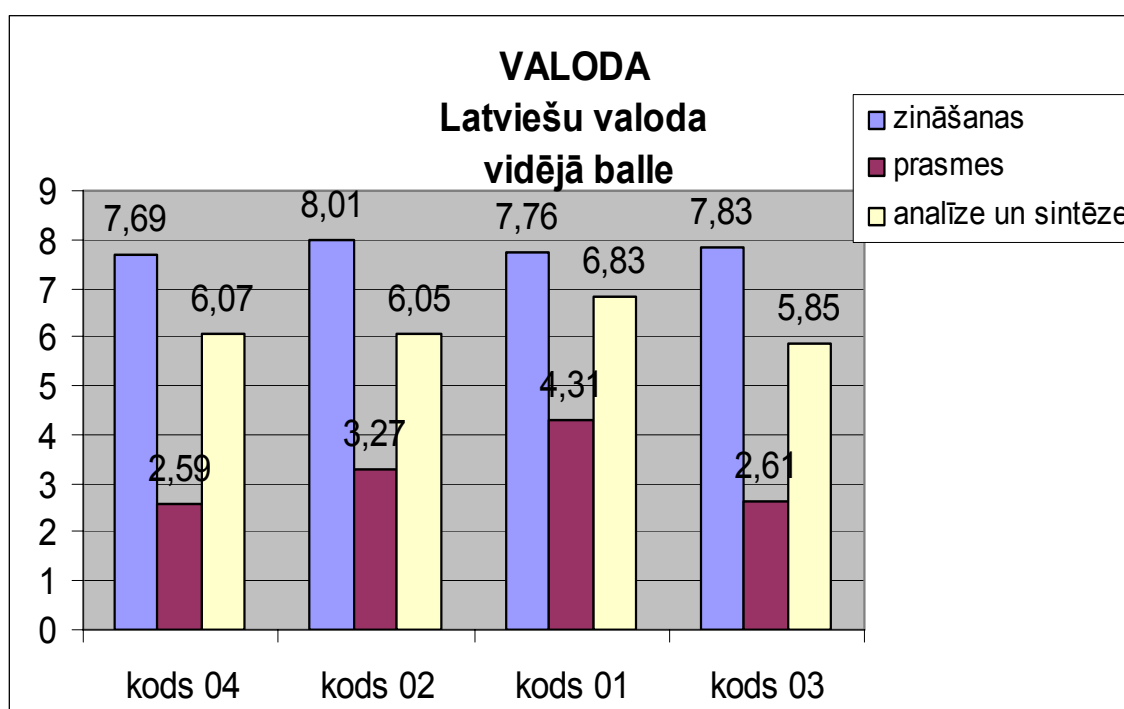
Valodai ir būtiska nozīme skolēna intelektuālajā, emocionālajā un sociālajā attīstībā. Valoda ir domāšanas, saziņas instruments, pārdzīvojumu izteicējs.

Mazākumtautību izglītības programmā skolēni apgūst latviešu valodu kā otro valodu, kas veicina integrēšanos Latvijas sabiedrībā. Mācoties dzimto valodu, skolēns apzinās valodu kā pasaules un nacionālās kultūras mantojuma daļu – apzinās valodas lomu nacionālās identitātes saglabāšanā un starpkultūru dialoga veidošanā.

Morāli un ētiskajā aspektā (vērtējošais aspekts) skolēns veido pozitīvu attieksmi pret savu kultūru (nacionālo kultūru) u.c. kultūrām. Skolēns izvērtē savas un citu tautu kultūras mantojumu, vienlaicīgi pilnveidojot savu kultūrvidi.

Veidojot diagnosticējošo darbu, nācās secināt, ka mācību materiālos latviešu valodā ir maz tādu uzdevumu, kas veicinātu šī aspekta attīstību. Lai gan tieši jomā „Valoda” sadaļā *sociokultūras kompetence* ir atzīmēts, ka valoda ir kā personības un etniskās identitātes saglabāšanas un attīstīšanas līdzeklis.

2.tabula

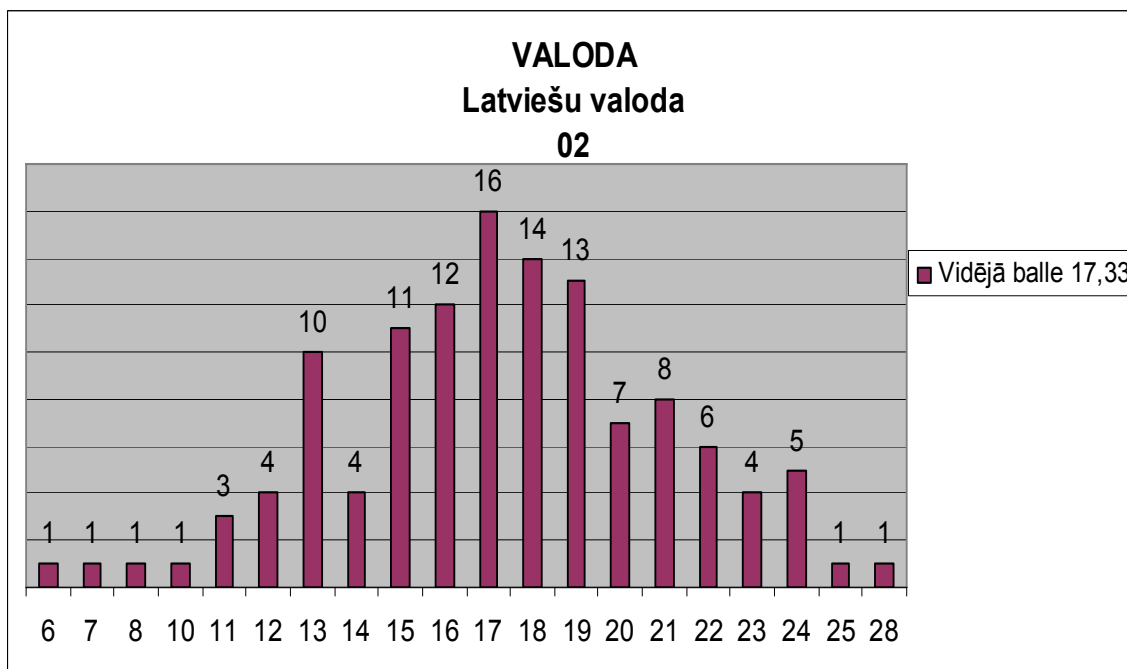
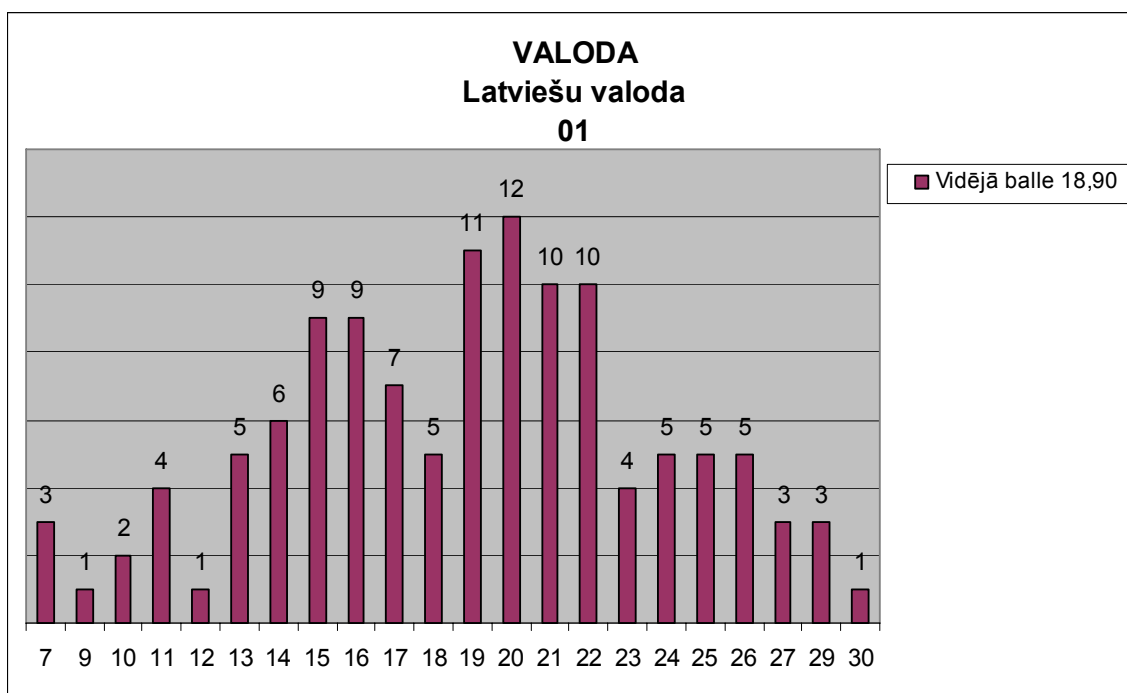
Analizējot tabulā redzamos rezultātus, varam secināt, ka visaugstākie rādītāji skolēniem ir uzdevumos, kuros nepieciešamas zināšanas – 7,69; 8,01; 7,76; 7,83.

Tālāk seko analīzes un sintēzes uzdevumi – 6,07; 6,05; 6,83; 5,85.

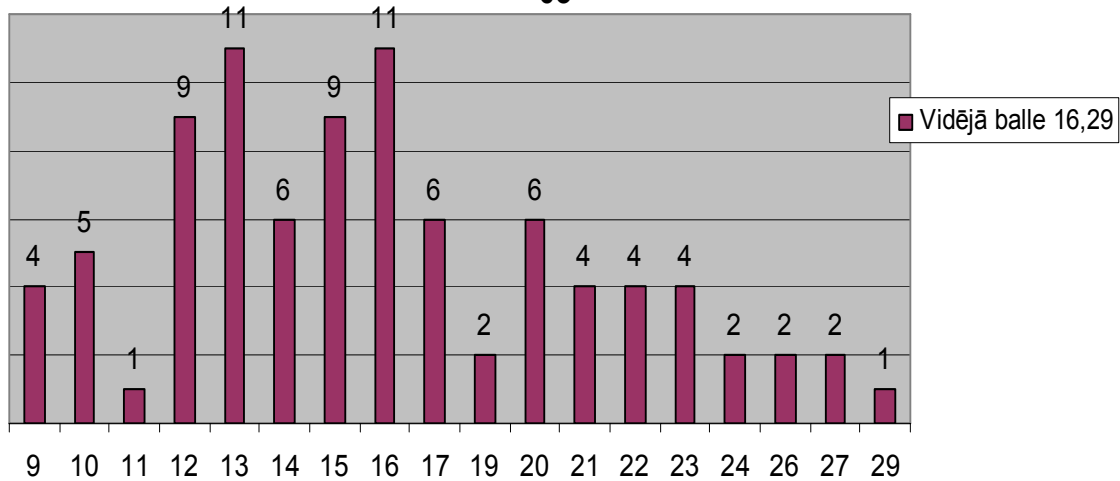
Visgrūtāk veicies uzdevumos, kuros skolēniem jāapliecina prasmes – 2,59; 3,27; 4,31 un 2,61.

Varam secināt, ka skolēniem ir labas zināšanas, bet trūkst prasmju tās pielietot.

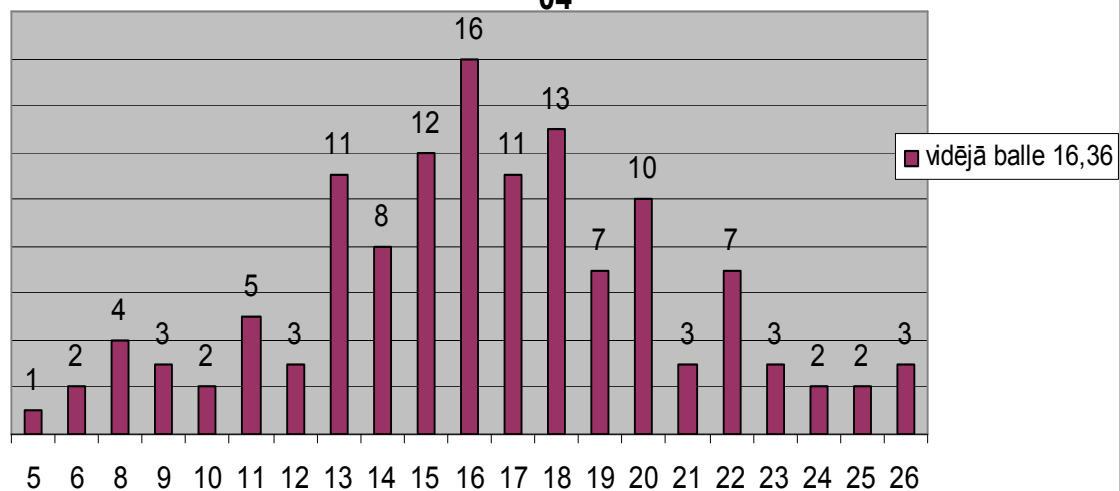
Tālāk varam aplūkot skolēnu veikumu pa reģioniem. Ar kodu 0... attiecīgi apzīmētas pilsētas, kuras piedalījās pētījumā: 01 – Rēzekne, 02 – Daugavpils, 03 – Liepāja, 04 – Rīga.

VALODA
Latviešu valoda
03

VALODA
Latviešu valoda
04

Joma „Māksla”

Pamatizglītības standartā vizuālajā mākslā norādīts, ka vizuālās mākslas obligāto mācību saturu veido trīs struktūrkomponenti:

- ✓ mākslas valoda,
- ✓ mākslas uztvere un radošā darbība,
- ✓ māksla kā kultūras sastāvdaļa.

Vizuālās mākslas stundās skolēns apgūst mākslas valodu, kurā var sazināties, *lasīt* mākslas darbu un izteikt savu viedokli. Vizuālās mākslas izteiksmes valodai, līdzās citām – žestu, pozu, skaņu, zīmju – ir sava loģika un gramatika. Mākslas valodas apguve ir priekšnoteikums, lai skolēni spētu sarunāties par mākslas darbu ne tikai sižeta, bet vizuālo vērtību līmenī.

Vizuālās mākslas stundās skolēns apgūst prasmi saskatīt apkārtējā pasaulē vizuāli interesanto. Mērķtiecīga vērošana un diskusijas par redzēto ir būtisks nosacījums skolēna mākslas uztveres un radošās darbības attīstīšanā. Uztveres attīstīšana palīdz skolēnam pilnīgot prasmi brīvi zīmēt no dabas, pēc atmiņas un iztēles, uztvert mākslas darbus, savukārt daudzveidīgie praktiskie uzdevumi, vingrinājumi virza skolēnu patstāvīgi izteikt un veikt dažādus jaunus atklājumus, pilnīgot savas iemaņas un prasmes mākslas jomā.

Iepazīstoties ar daudzveidīgajām mākslas izpausmēm, skolēns apgūst mākslu kā kultūras sastāvdaļu. Mākslas darbu analīze ir ļoti būtisks elements mākslas procesa apgūvē.

Savā pētījumā sadaļā „Joma „Māksla”” izvēlēts tieši vizuālās mākslas priekšmets.

Šī priekšmeta mācību mērķis – sekmēt skolēnu emocionālo un intelektuālo attīstību, pilnveidot un attīstīt viņu radošās spējas, interesi par mākslu un radīt priekšnoteikumus tam, lai skolēni būtu sagatavoti mākslinieciskās un radošās darbības pieredzes daudzveidīgai izmantošanai.

Mācību priekšmetu uzdevumi 4.-6.klasei -

Radīt iespēju katram skolēnam:

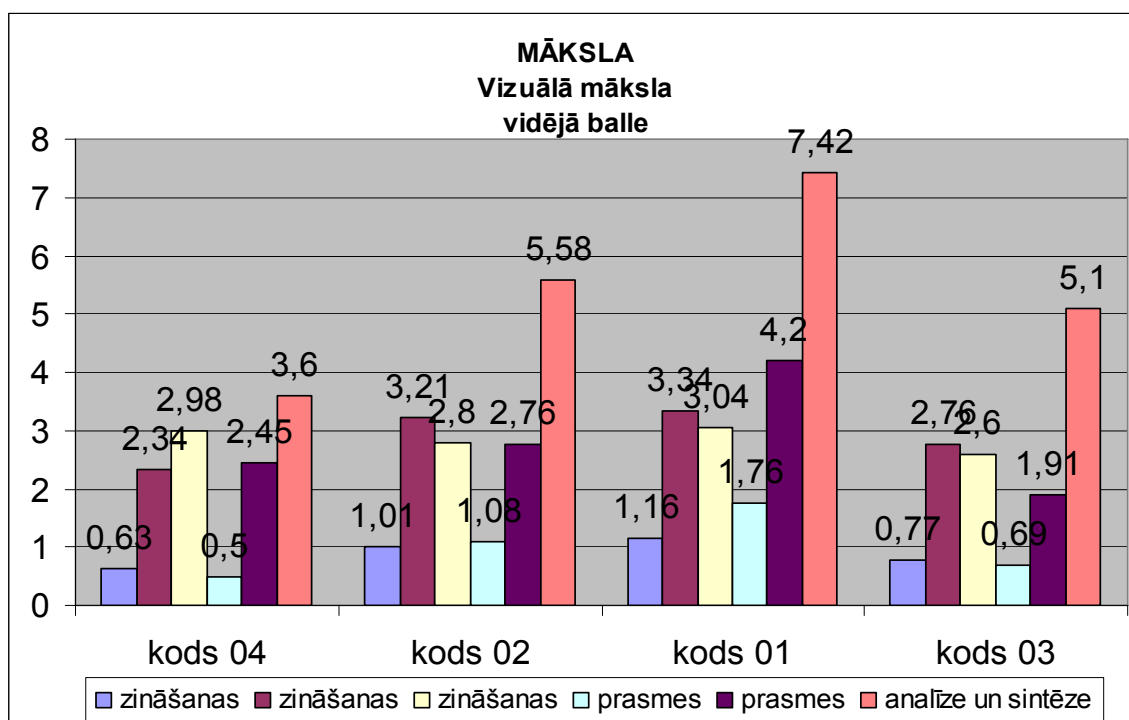
- ✓ salīdzināt vizuālos izteiksmes līdzekļus un to īpašības, sekmēt izpratni par to mērķtiecīgu lietojumu;
- ✓ apgūt dažādus mākslas veidus, žanrus, tehnikas, sekmēt izpratni par mākslas darba tapšanas procesu;

- ✓ izmantot dabas un kultūras procesos saskatītās vizuālās vērtības savos radošajos darbos;
- ✓ eksperimentēt un atklāt daudzveidīgus izteiksmes līdzekļu salikumus, tehniku izmantojumu, izmantot tos radošajos darbos;
- ✓ iepazīt mākslas pasaules daudzveidību, veidot saudzīgu attieksmi pret skaisto un savdabīgo kultūrvidē;
- ✓ attīstīt prasmi pamatot savu radošā darba ideju, vērtēt mākslas darbu pēc dažādiem kritērijiem.

Pētījumā piedāvātajā darbā skolēni veica šādus uzdevumus:

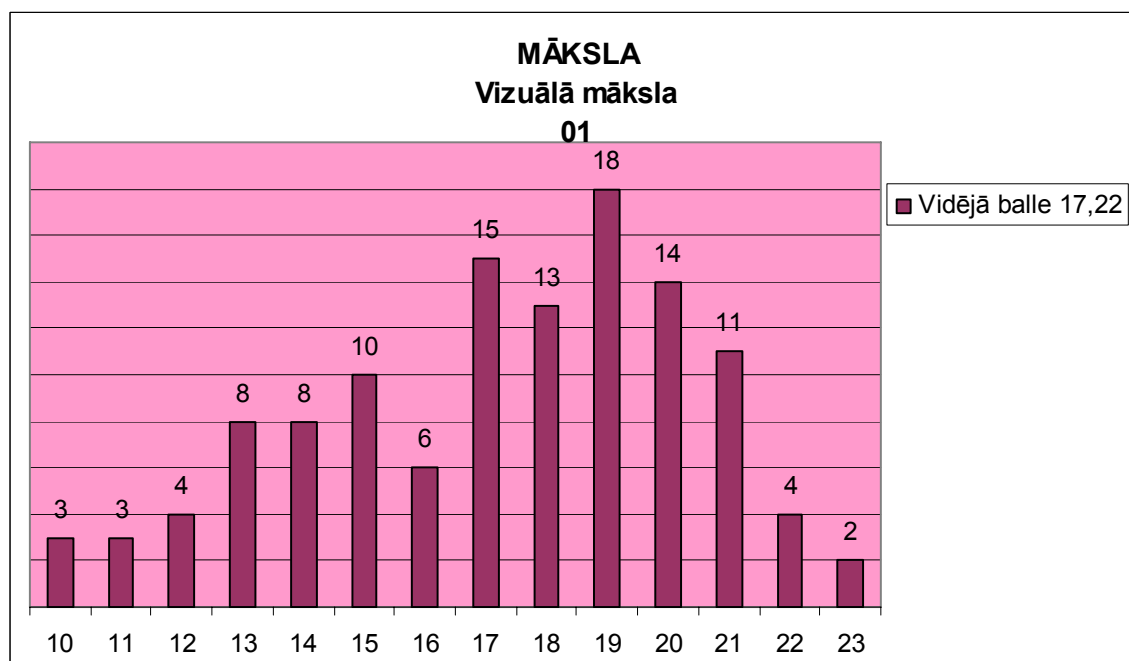
1. atbildēja uz jautājumu, kāpēc cilvēki izmanto ornamentu;
  2. savienošanas uzdevumu – doti dažādu tautu ornamentu un jāsavieno attēls ar atbilstošo apzīmējumu: kombinētais ornaments, ģeometriskais ornaments, augu ornaments, zoomorfiskais ornaments;
  3. savienošanas uzdevums – jāatrod vertikālā, horizontālā un diagonālā simetrija;
  4. jāatrod atšķirības starp stilizētu ornamentu un reālo attēlu (doti dažādu tautu ornamentu);
  5. ornamenta paraugā jāskatās 5 elementi;
  6. uzdevums – praktiskais (radošais uzdevums) – skolēnam jānoformē viens no sekojošiem priekšmetiem:
    - ✓ šalle;
    - ✓ dūrainis;
    - ✓ audums;
    - ✓ dāvanu papīrs,
- darbs izpildāms šādās tehnikās:
- ✓ zīmēšana;
  - ✓ gleznošana;
  - ✓ aplikācija, kolāža.

3.tabula

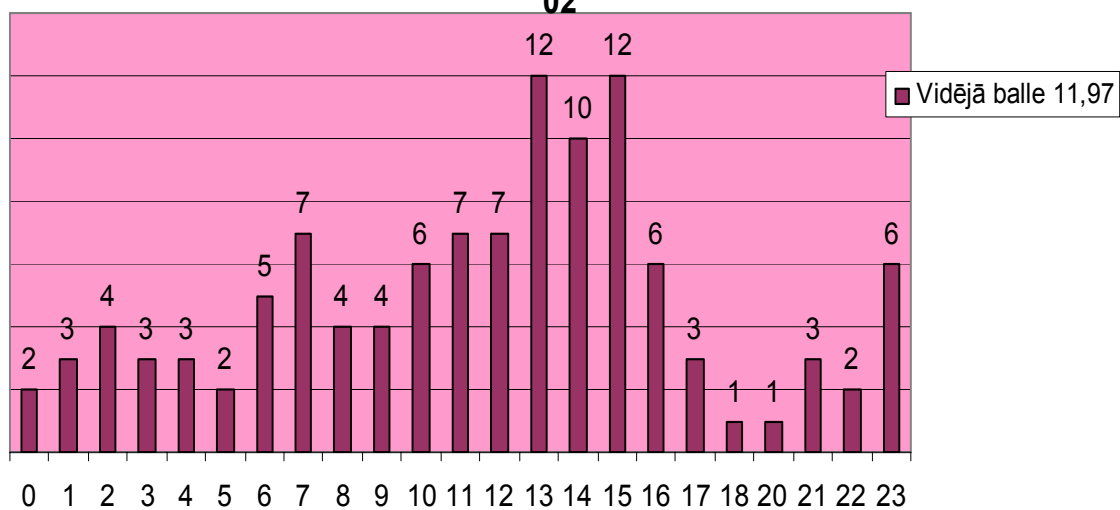
Tabulā redzam, ka tieši vizuālajā mākslā visaugstākie rādītāji ir radošajā uzdevumā – 3,6; 5,58; 7,42 un 5,1. visgrūtāk ir veicies uzdevumos, kuros zināšanas jāpielieto – 0,5; 1,0; 1,7; 0,6.

Tālāk varam aplūkot skolēnu veikumu pa reģioniem. Ar kodu 0... attiecīgi apzīmētas pilsētas, kuras piedalījās pētījumā: 01 – Rēzekne, 02 – Daugavpils, 03 – Liepāja, 04 – Rīga.

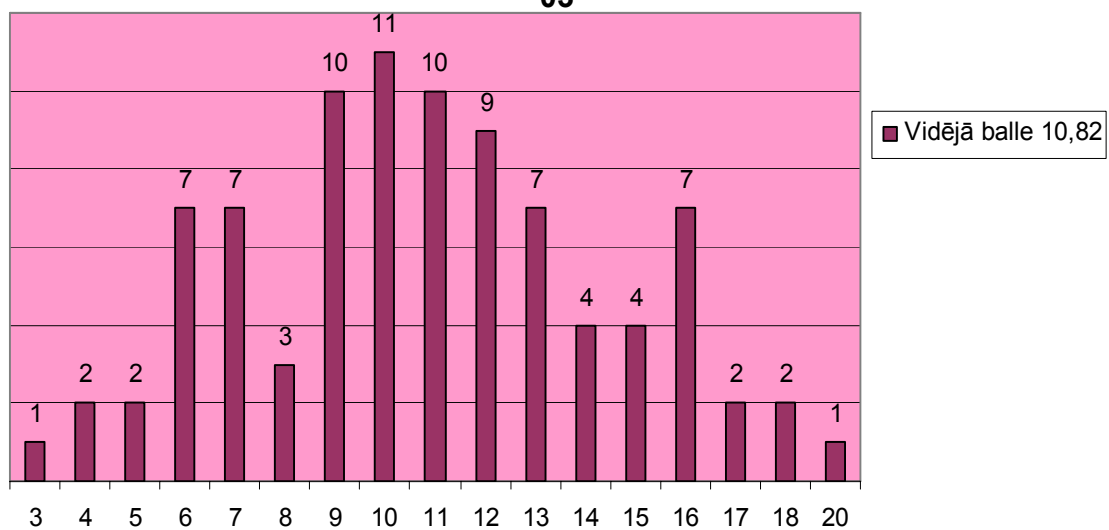
MĀKSLA
Vizuālā māksla

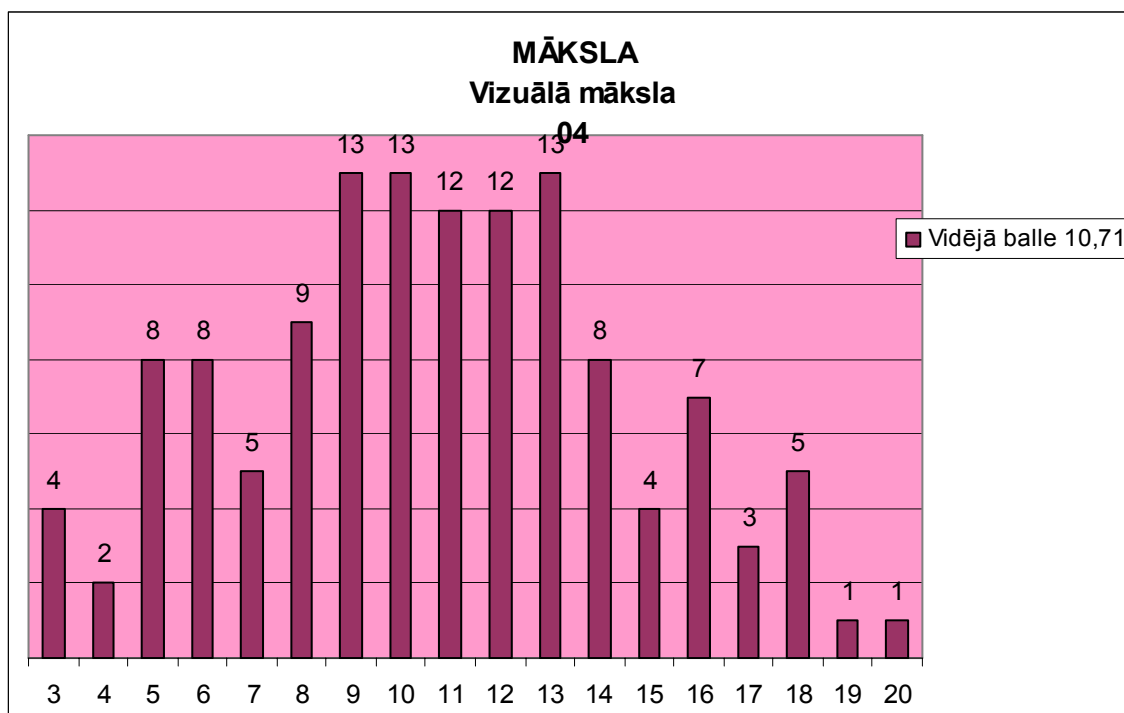
02

MĀKSLA
Vizuālā māksla

03

Svarīgākais termins, ko mēs apskatām saistībā ar starpkultūru izglītību, ir *kultūra*. Visas idejas par starpkultūru izglītību tiek pamatotas uz tiešu vai netiešu ideju par kultūru. Šīm visām idejām ir kopīgs tas, ka tās uztver kultūru kā kaut ko tādu, ko ir veidojis cilvēks.

Bieži kultūras apskats nozīmē skatīšanos uz dažādu kultūru mijiedarbību. Daudzi zinātnieki ir norādījuši, ka mēs vispār nedomātu par kultūru, ja nebūtu vairāk par vienu kultūru.

Eksistējošā atšķirība starp kultūrām atspoguļo pūles, kuras pielikusi sabiedrība vai arī sociālā grupa, lai izdzīvotu noteiktā realitātē. Šo realitāti veido:

- a) ģeogrāfiskais pamats,
- b) sociālais pamats, tas ir, citas cilvēku grupas, ar kurām tai ir bijuši kontakti un apmaiņa,
- c) „metafiziskais” pamats dzīves jēgas meklēšanai.

Savas kultūras apgūšana ir tikpat dabiska kā elpošana. Mēs piedzimstam kultūrā un mūsu dzīves pirmajos dzīves posmos mēs apgūstam savu kultūru. Bērni mācās izprast zīmes un simbolus, kuru nozīmes ir ļoti atšķirīgas starp kultūrām.

Iespējams, ka tieši joma „Māksla” ir tas katalizators un indikators, kas palīdz skolēnam apgūt savas kultūras pieredzi, kā arī citu kultūru iezīmes.

Joma „Tehnoloģiju un zinātņu pamati”

Jomā „Tehnoloģiju un zinātņu pamati” ietilpst šādi priekšmeti – matemātika, informātika, bioloģija, fizika, ķīmija, ģeogrāfija, dabaszinības.

6.klasē šādi priekšmeti – matemātika, informātika, dabaszinības.

Pētījumam izvēlējamies matemātiku.

Matemātikā mācību priekšmeta mērķis ir veidot skolēnu izpratni par matemātiskām metodēm un attīstīt prasmes tās lietot pasaules izzināšanā, citos mācību priekšmetos un daudzveidīgā darbībā.

Mācību uzdevumi:

- ✓ apgūt prasmes un iemaņas, izpildīt darbības ar racionāliem skaitļiem galvā, rakstos, ar kalkulatoru vai datoru;
- ✓ iegūt priekšstatu par ģeometrisko figūru rakstu raksturotājlaielumiem, vērot un aprakstīt telpiskos ķermeņus un attīstīt iztēli;
- ✓ apgūt prasmes un iemaņas risināt un analizēt praktiska satura uzdevumus, izmantojot mērīšanu un aritmētiskās metodes, kas saistīti ar sadzīves, dabaszinātņu, vides un veselības jautājumiem, apzinoties to nozīmi ikdienas dzīvē;
- ✓ apgūt informācijas iegūšanas prasmes no dažādiem uzziņu avotiem, prasmi apkopot informāciju;
- ✓ veicināt loģisko spriešanas prasmju apguvi, veidot novēroto likumsakarību matemātiskus pamatojumus;
- ✓ apgūt prasmi grupas darba prezentēšanai matemātiskos projektos, izteikt savu un uz klausīt citu viedokli.

Domājot par mācību saturu un jebkāda veida mācīšanos arī pētījuma sakarā, būtiski ir pievērst uzmanību mācību videi. Vispiemērotākais veids, kā audzēkņus iesaistīt mācību procesā un organizācijā zināmā mērā būs atkarīgs no tās vides, kurā strādā pasniedzējs, tomēr pastāv iespēja mainīt mācību vidi atkarībā no pasniedzamā priekšmeta vai tēmas.

Latvijas Republikas Izglītības likuma 1.pantā ir definēta gan formālā, gan neformālā izglītība:

izglītība – sistematizētu zināšanu un prasmju apguves un attieksmju veidošanas process un tā rezultāts. Izglītības process ietver mācību un audzināšanas darbību. Izglītības rezultāts ir personas zināšanu, prasmju un attieksmju kopums;

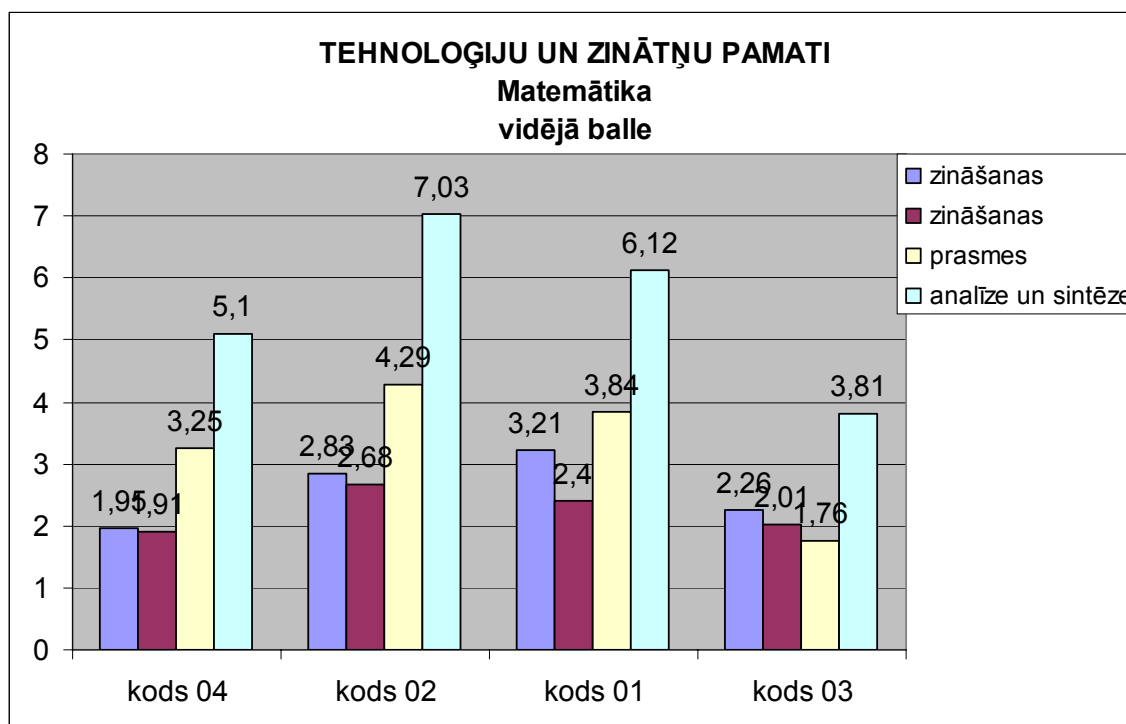
Formālā izglītība – sistēma, kas ietver pamatizglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes, kuru programmu apguvi apliecina valsts atzīts dokuments vai profesionālās kvalifikācijas dokuments, kā arī izglītības un profesionālās kvalifikācijas dokuments,

Neformālā izglītība – ārpus formālās izglītības organizēta interesēm un pieprasījumam atbilstoša izglītojošā darbība.

Runājot par jomu „Tehnoloģiju un zinātņu pamati”, kā arī konkrēti par mācību priekšmetu „Matemātika”, tad droši varam teikt, ka tas vairāk saistīts ar formālo izglītību.

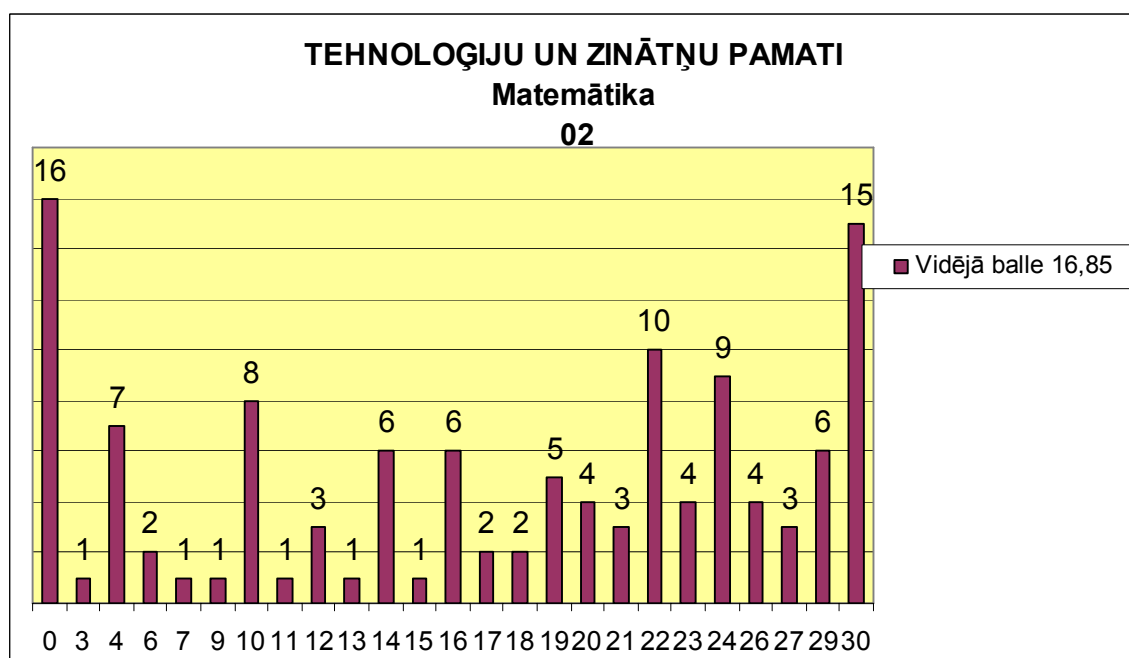
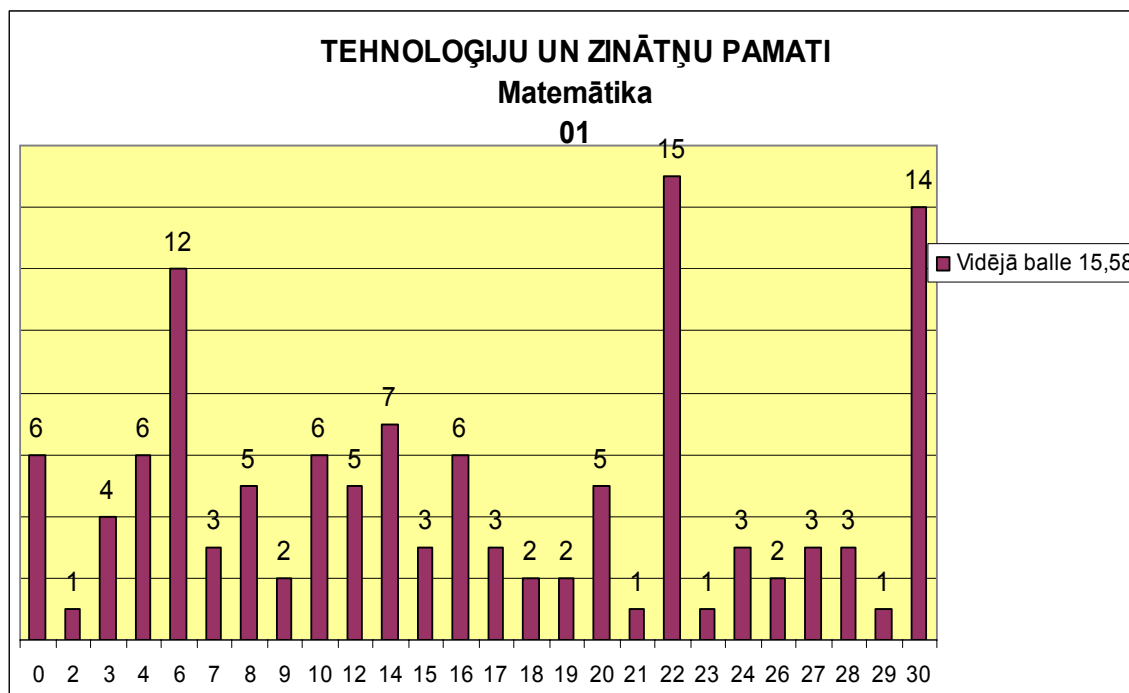
Pētījumā piedāvājām skolēniem risināt vairākus uzdevumus, kuros tieši uzdevuma saturā ir informācija par Latviju kā daudz kultūru sabiedrību.

Tabula ...

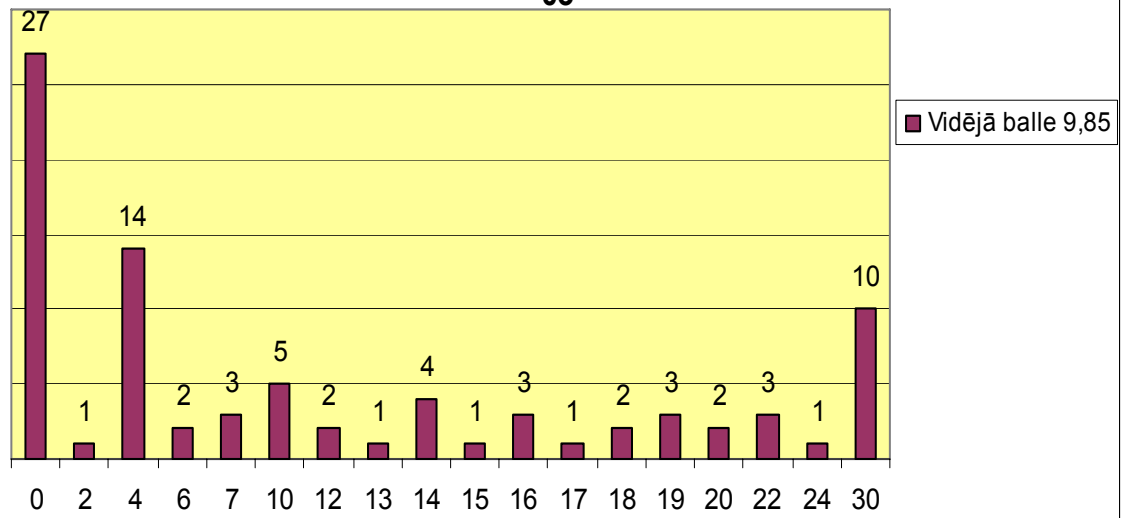
Tieši matemātikā atklājās, ka skolēni prot gan analizēt, gan sintezēt. Vidējā atzīme šajā uzdevumā ir no 3,81 līdz 7,03

Tālāk varam aplūkot skolēnu veikumu pa reģioniem. Ar kodu 0... attiecīgi apzīmētas pilsētas, kuras piedalījās pētījumā: 01 – Rēzekne, 02 – Daugavpils, 03 – Liepāja, 04 – Rīga.

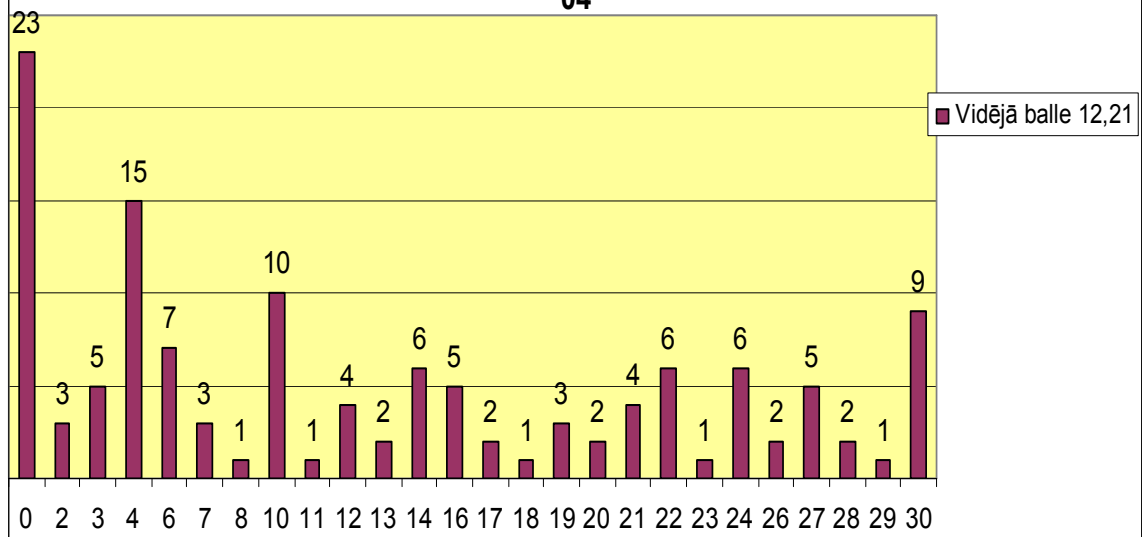
TEHNOLOĢIJU UN ZINĀTŅU PAMATI
Matemātika

03

TEHNOLOĢIJU UN ZINĀTŅU PAMATI
Matemātika

04

Joma „Cilvēks un sabiedrība”

Sociālās zinības

Kā minēts sociālo zinību programmā pamatskolai sadaļā „Sociālo zinību filozofiski metodiskās pieejas (idejas) skaidrojums, pamatojums”, tad mūsdienu pasaulei raksturīgas straujas pārmaiņas. Visas pārmaiņas ietekmē cilvēka profesionālo un personīgo dzīvi, kā arī valsts (valstu) un sabiedrību iekšējās un savstarpējās attiecības. Tā kā Latvijā politiskā un ekonomiskā vara nomainījusies samērā nesen, tad skolēniem un pieaugušajiem nākas iepazīt jauna veida sabiedriskās attiecības, nodarbes, nozares, jāprot atrast savu vietu darba tirgū, piedāvāt savas zināšanas un prasmes, iekļauties politiskajā un saimnieciskajā dzīvē. Vienlaikus nedrīkst pazaudēt ētikas un morāles vērtības. Sabiedrībai nepieciešami kritiski domājoši un sociāli atbildīgi pilsoņi.

Sociālās zinības veidots kā integrēts priekšmets. Tas ietver ētisko, pilsonisko, ekonomisko un veselības izglītību. Sociālās zinības stundas nav paredzētas tikai akadēmisko zināšanu apguvei. Tajās ir iespējams apgūt daudzpusīgu informāciju par norisēm apkārtējā sabiedrībā, reālām situācijām, izmantot esošo pieredzi.

Sociālo zinību mērķis – sekmēt skolēnu gatavību pieņemt un īstenot sociāli atbildīgus lēmumus personiskajā, profesionālajā un sabiedriskajā dzīvē demokrātiskā sabiedrībā.

Mācību priekšmeta uzdevumi 4.-6.klases posmā minēti šādi:

- attīstīt ētisko vērtību izpratni, saskatīt labo un ļauno cilvēkā un sabiedrībā;
- analizējot konkrētus piemērus no dzīves, izprast, kā cilvēka ētiskie uzskati ietekmē viņa raksturu un rīcību;
- novērtēt savstarpējo attiecību un draudzības nozīmi cilvēka dzīvē;
- izprast savas iespējas ietekmēt vides kvalitāti.

Mācību saturā 6.klasē sociālajās zinībās piedāvāti šādi aplūkojamie temati:

- 1.temats: Manas tiesības un pienākumi;
- 2.temats: Kā vislabāk izmantot to, kas mums ir?
- 3.temats: Mēs visi – līdzīgi un atšķirīgi;
- 4.temats: Vieta, kurā mēs dzīvojam un strādājam.

Veidojot diagnosticējošā darba uzdevumus sociālajās zinībās 6.klasēm, vairāk uzdevumu izvēlēts no 3. un 4.temata.

1.uzdevumā skolēniem vajadzēja pareizi savienot pilsētas un novadus, kuros atrodas šīs pilsētas. Uzdevumu skolēni veikuši labi.

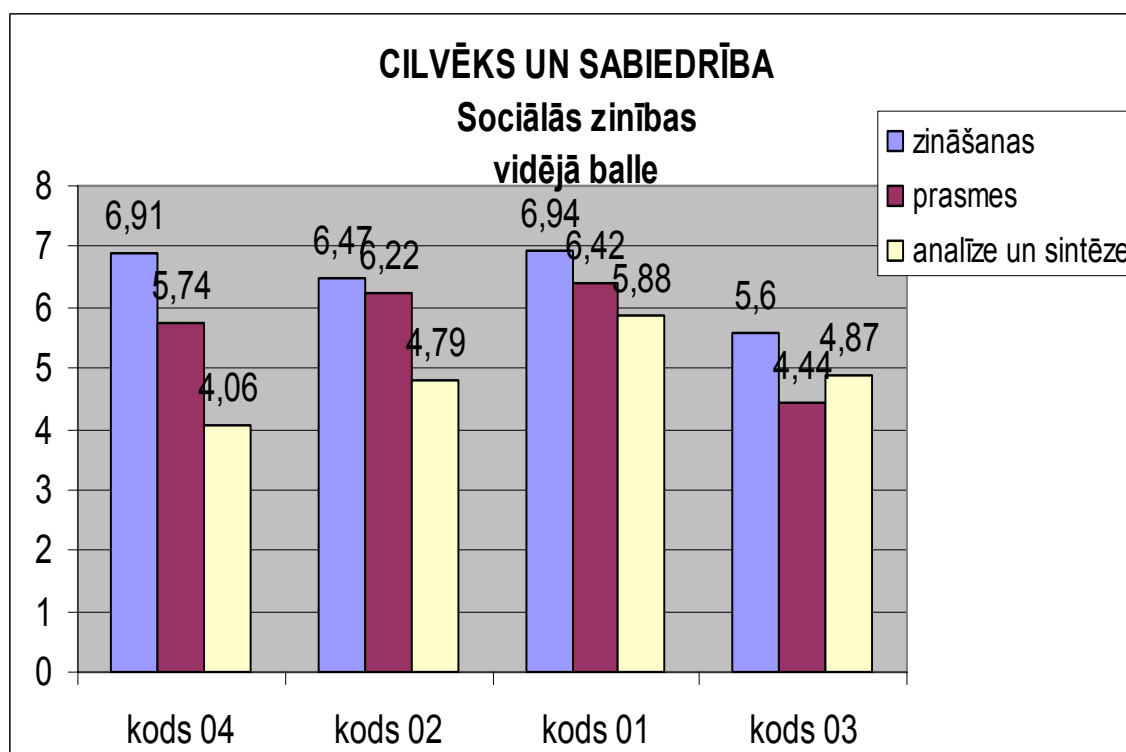
2.uzdevumā tika prasīts, lai skolēns, izlasot uzdevumā doto informāciju, varētu atcerēties valsti, par kuru ir šī informācija. Te bija jāzina gan Eiropas Savienības valstis, gan pārējās Latvijas kaimiņvalstis.

3.uzdevumā vajadzēja izlasīt sniegto informāciju, atrast kļūdas, kļūdainās informācijas vietā ierakstīt pareizo.

Skolēniem grūtības sagādājuši jautājumi par pilsonību, naturalizācijas procesu Latvijas Republikā.

Tālāk varam aplūkot skolēnu veikumu pa reģioniem. Ar kodu 0... attiecīgi apzīmētas pilsētas, kuras piedalījās pētījumā: 01 – Rēzekne, 02 – Daugavpils, 03 – Liepāja, 04 – Rīga.

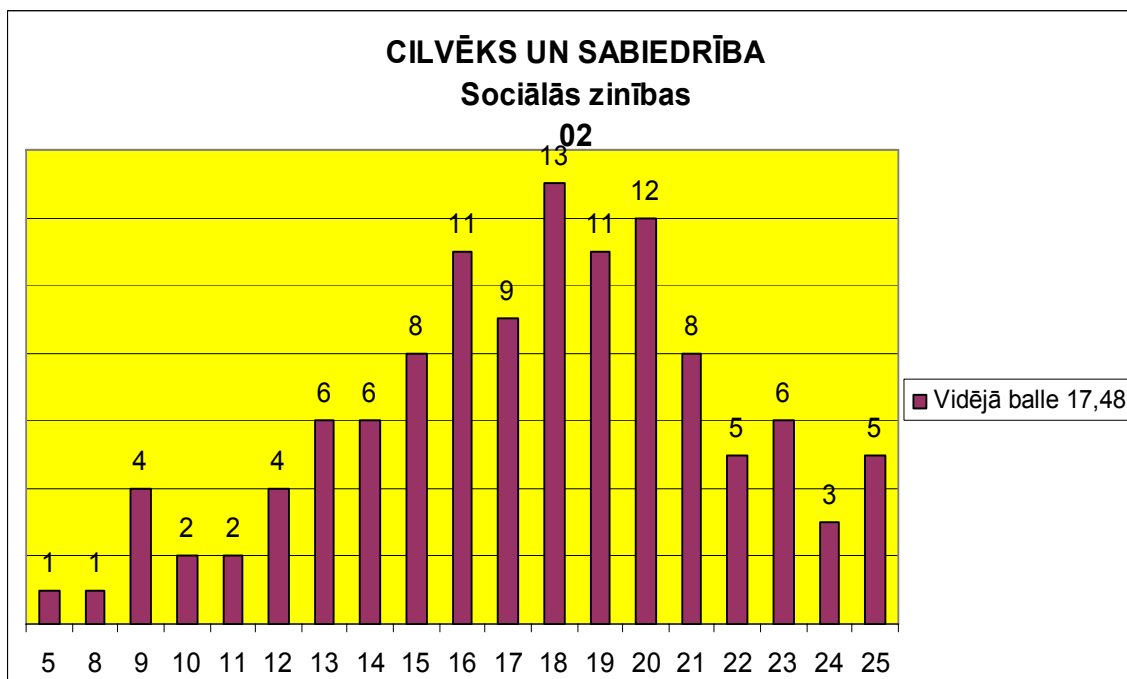
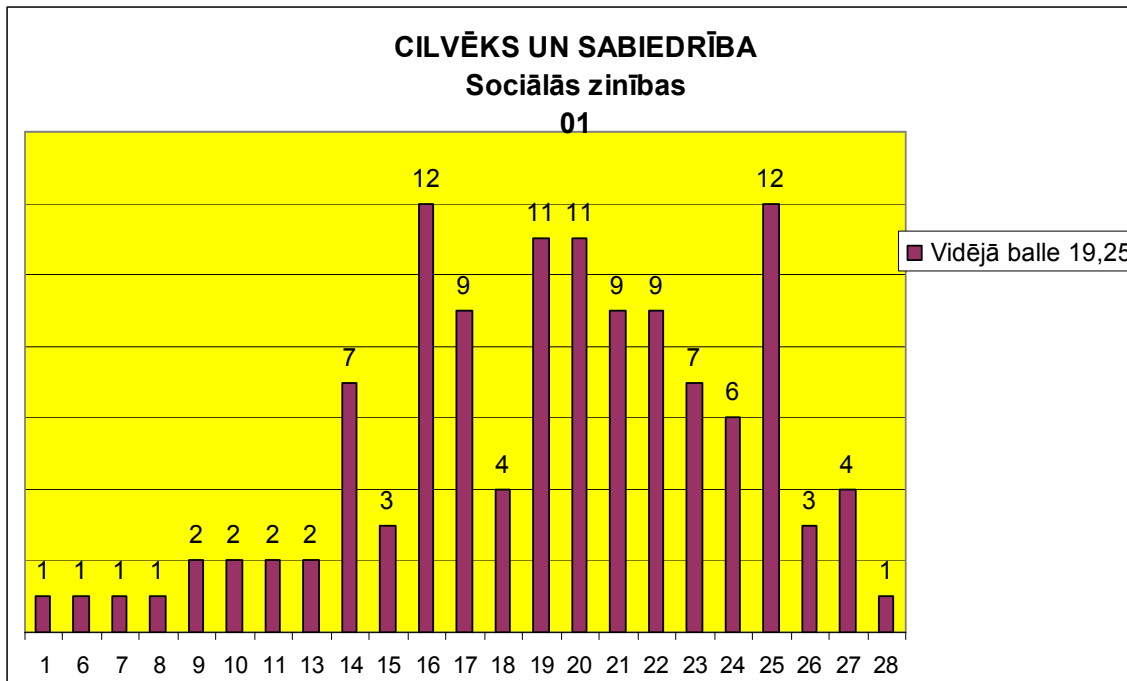
Tabula...

Aplūkojot tabulu, redzam, ka vislabāk skolēniem veicies uzdevumos, kuros vajadzīgas zināšanas: 6,91; 6,47; 6,94 un 5,6.

Mazliet vājāki rezultāti ir uzdevumos, kuros prasīts prasmes pielietot, attiecīgi vidējā balle ir 5,74; 6,22; 6,94 un 4,44.

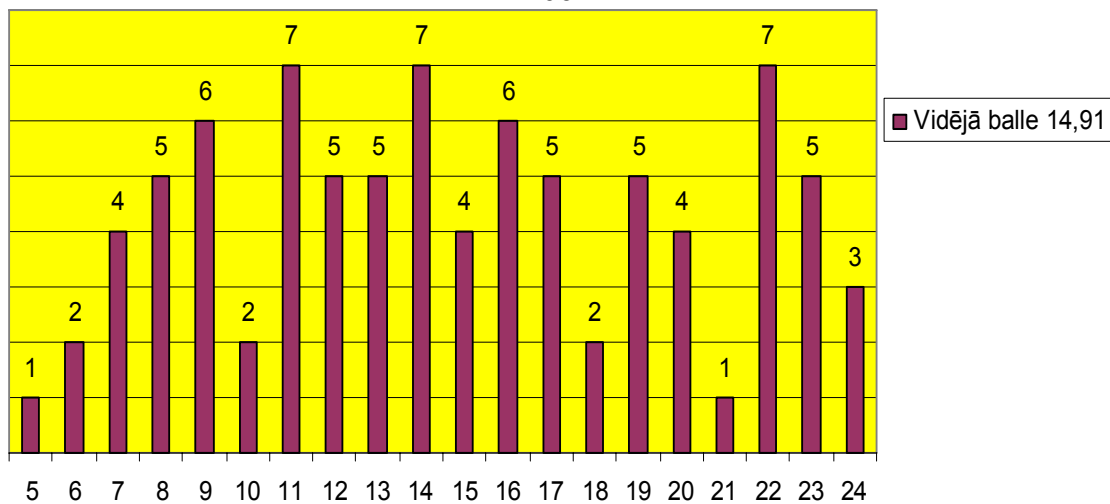
Analīzes un sintēzes uzdevumos vidējā balle ir no 4,06 līdz 5,88.

CILVĒKS UN SABIEDRĪBA

Sociālās zinības

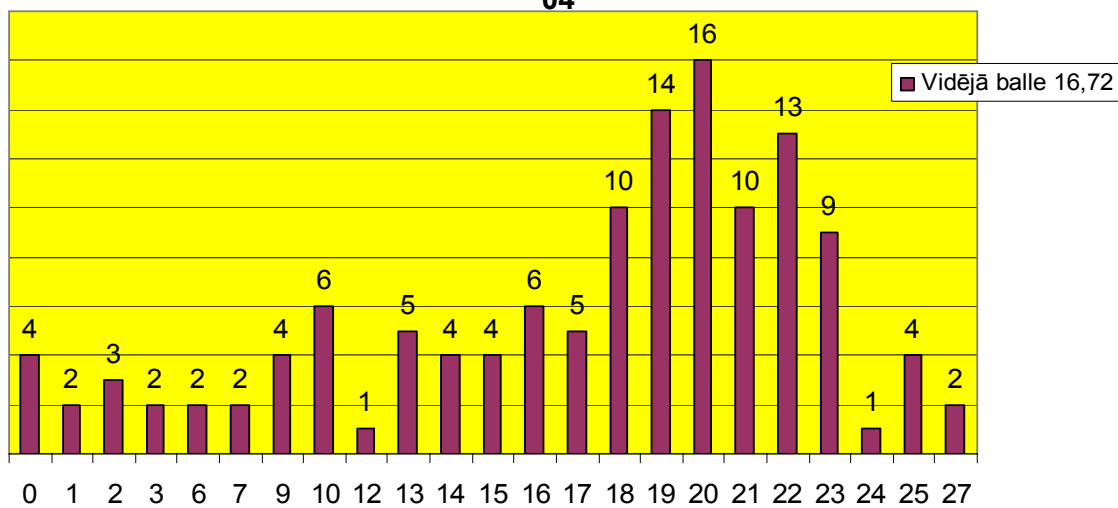
03

CILVĒKS UN SABIEDRĪBA

Sociālās zinības

04

Skolēnu, skolēnu vecāku, skolotāju un skolas administrācijas anketēšanas rezultāti

Pētījuma gaitā tika izveidota anketa skolēniem, skolēnu vecākiem, skolotājiem un skolas administrācijai par iespējām skolā padziļināt skolēnu priekšstatus un zināšanas par Latvijā dzīvojošo mazākumtautību kultūrām, valodām un vēsturi.

Anketā tika ietverti šādi jautājumu bloki:

1. Vai skolā ir piedāvātas fakultatīvas nodarbības, interešu izglītības, pulciņu vai grupu nodarbības, kuras saturs ir saistīts ar mazākumtautību kultūras, valodas, vēstures izzināšanu;
2. jānosauc konkrēti piemēri, kādu fakultatīvu, interešu izglītības nodarbību, pulciņu vai grupu nodarbību saturā ir bijuši jautājumi, saistīti ar mazākumtautību kultūras, valodas, vēstures izzināšanu;
3. Vai valsts pārbaudes darbos ir iekļauti jautājumi, saistīti ar mazākumtautību kultūru, valodām un to vēsturi Latvijā.

Apkopojot anketēšanas rezultātus, varam izdarīt secinājumus, ka skolotāji un skolu administrācijas pārstāvji (98%) uzskata, ka skola dara pietiekami, lai skolēni apgūtu dažādu papildinformāciju par kultūru daudzveidību Latvijā. Skolēnu vecāki uzskata, ka vajadzētu darīt vēl vairāk. Lielākā daļa aptaujāto (83%) domā, ka šādas informācijas nav pietiekami, un skolai vajadzētu piedāvāt vairāk šādu iespēju. Skolēnu (74,5%) uzskati sakrīt ar vecāku viedokli.

Uz jautājumu par valsts pārbaudes darbiem no skolotājiem un skolu administrācijas saņēmām atbildi, ka pārbaudes darbu saturā nav pietiekami aplūkoti un iekļauti jautājumi, kas saistīti ar mazākumtautību kultūru, valodām un to vēsturi Latvijā.

Secinājumi un ieteikumi

1. Diagnosticējošais darbs 6.klasēm sastādīts atbilstoši standarta prasībām.
2. Visaugstākie rezultāti sasniegti uzdevumos, kuros vajadzīgas zināšanas, bet ne prasmes, analīze un sintēze.
3. Pamatizglītības standarts ir “atvērts” tam, lai mācību līdzekļos un pārbaudes darbos iekļautu materiālus par etniskiem jautājumiem.
4. Bilingvālā izglītība veicina skolēnu izpratni par daudz kultūru sabiedrību.
5. Darbos vairāk neuzmanības kļūdu, bet ne zināšanu trūkums.
6. Jomās uzdevumos pārsvarā sasniegts optimāls līmenis.
7. Vecāki uzskata, ka skolās nepietiekami pievērš uzmanību jautājumiem par mazākumtautību kultūru, valodu un tradīcijām, taču skolu administrācija uzskata, ka tam pievērš uzmanību pietiekami.

1. Ar pētījuma rezultātiem jāiepazīstina Izglītības pārvalžu speciālisti.
2. Veidojot mācību līdzekļus un pārbaudes darbus, iekļaut jautājumus par etnisko identitāti.
3. Skolās fakultatīvajās nodarbībās un audzinātārstundās pievērst uzmanību daudz kultūru jautājumiem.
4. Interesu izglītībā rast iespēju skolēniem iepazīties ar mazākumtautību kultūras jautājumiem.
5. Skolotāju tālākizglītībā pievērst uzmanību etniskajiem jautājumiem.